

(۲۰۶/۱) [۱۱] - ۶۵۱

وَعَنْ أَبِي بَكْرَةَ قَالَ: خَرَجْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِمَلَاةٍ الصُّبْحِ فَكَانَ لَا يَمُرُّ بِرَجُلٍ إِلَّا نَادَاهُ بِالصَّلَاةِ أَوْ حَرَّكَهُ بِرَجُلِهِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

651. (11) [1/206-బలహీనం]

అబూబక్రూ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) వెంట ఫత్తీ నమా'జు కోసం బయలుదేరాను. ప్రవక్త (స) దారిలో కలసిన వారిని, నమా'జుకోసం పిలిచేవారు. ఎవరైనా పడుకొని ఉంటే, తనకాలితో అతనికాలిని కదిపేవారు. (అబూ దావూద్)

(۲۰۶/۱) [۱۲] - ۶۵۲

وَعَنْ مَالِكٍ يَلْعَنُ أَنَّ الْمُؤَذِّنَ جَاءَ عُمَرَ يُؤَذِّنُهُ لِمَلَاةٍ الصُّبْحِ فَوَجَدَهُ نَائِمًا فَقَالَ: الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النََّوْمِ فَأَمَرَهُ عُمَرُ أَنْ يَجْعَلَهَا فِي نِذَاءِ الصُّبْحِ. رَوَاهُ فِي الْمَوْطَأِ.

652. (12) [1/206-బలహీనం]

మాలిక్కు ఈ వార్త అందింది: ము'అజ్జిన్ ఉదయం నమా'జు గురించి తెలియపరచటానికి 'ఉమర్ (ర) వద్దకు వచ్చే వారు. ఒకరోజు ము'అజ్జిన్ 'ఉమర్ (ర) పడుకొని ఉండటం చూచి లేపటానికి "అస్సలాతు ఖైరు మ్మిన్-స్నామ్" అని అన్నాడు. అప్పుడు 'ఉమర్ (ర) దీన్ని ఫత్తీ అజా'న్ లో చేర్చుకో అని అన్నాడు.⁴¹ (మువత్తా' మాలిక్)

(۲۰۶/۱) [۱۳] - ۶۵۳

وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَعْدِ بْنِ عَمْرِاءَ بْنِ سَعْدٍ مُؤَذِّنِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَرَ بِلَالًا أَنْ يَجْعَلَ أَصْبَعِيهِ فِي أُذُنَيْهِ وَقَالَ: "إِنَّهُ أَرْفَعُ لِصَوْتِكَ". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

653. (13) [1/206-బలహీనం]

'అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ స'అద్ బిన్ 'అమ్మార్ బిన్ స'అద్ (ర) ప్రవక్త (స) ము'అజ్జిన్ కథనం: మా తండ్రిగారు స'అద్, నాతో ఇలా అన్నారు, అతను తన తండ్రి 'అమ్మార్ ద్వారా, అతను తన తండ్రి స'అద్ ద్వారా

41) వివరణ-652: ప్రవక్త (స) కాలంలో ఫత్తీ నమా'జులో అస్సలాతు 'ఖైరు మ్మిన్-స్నామ్ అని పలికే సాంప్రదాయం ఉండేది. తరువాత మాని పేశారని తెలుస్తుంది. ముఅజ్జిన్ 'ఉమర్ (ర)ను మేల్కొల్పటానికి వచ్చి, "అస్సలాతు 'ఖైరు మ్మిన్-స్నామ్" అనిపలికితే, "ఉమర్ (ర) దీన్ని అజా'న్ తో పాటు పలుకు, లేపటానికి పలకకు," అని అన్నాడు.

కథనం: ప్రవక్త (స) బిలాల్ ను అజా'న్ ఇచ్చినప్పుడు, తన చూపుడు వ్రేళ్ళను చెవులలో పెట్టుకోమని, దానివల్ల మీ శబ్దం మరింత బిగ్గర అవుతుందని అన్నారు. (ఇబ్నీ మాజ్హ్)

=====

۵ - بَابُ فَضْلِ الْأَذَانِ وَإِجَابَةِ الْمُؤَذِّنِ

5. అజా'న్ ఘనత, అజా'న్ పిలుపుకు జవాబు

అజా'న్ మరియు అజా'న్ ఇచ్చేవాని గురించి ఖుర్ ఆన్, 'హదీసు'ల్లో చాలాప్రాధాన్యత ఉంది. అల్లాహ్ ఆదేశం: "మరియు (ప్రజలను) అల్లాహ్ వైపునకు పిలుస్తూ, సత్కార్యాలు చేస్తూ: "నిశ్చయంగా నేను అల్లాహ్ కే విధేయుడను (ముస్లింను)!" అని పలికేవాని మాటకంటే మంచి మాట మరెవరిది?" (హ-మీమ్ అస్సజ్దహ్, 41:33)

హఫీజ్ ఇబ్నీ కసీర్ వ్యాఖ్యానం: 'దైవదాసులను అల్లాహ్ (త) వైపు పిలుస్తూ, సత్కార్యాలు చేస్తూ, నేను ముస్లిమనని చెప్పేవాని కంటే మంచి మాట మరెవరిది కాగలదు.' ఈ ఆయతు అందరికీ వర్తిస్తుంది. అందరికంటే ప్రవక్త (స) దీనికి తగినవారు. కొందరు అజా'న్ ఇచ్చేవారని భావించారు. 'సహీ ముస్లిమ్ లో ఇలా ఉంది, "తీర్పుదినం నాడు ముఅజ్జిన్ అందరి కంటే పొడవైన మెడలు కలిగి ఉంటారు. ఇంకా సునన్ లో ముఅజ్జిన్ నిజాయితీపరుడని ఉంది. అల్లాహ్ ఇమా ములను సన్మార్గం చూపాలి, ముఅజ్జిన్ లను క్షమించాలి అని ఉంది. ఇబ్నీ 'అబీ 'హతిమ్ లో ఇలా ఉంది, స'అద్ బిన్ వఖ్ఖాస్ (ర) అభిప్రాయం: "అజా'న్ ఇచ్చేవారికి తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ వద్ద జిహాద్ చేసిన వారికి లభించినంత పుణ్యం లభిస్తుంది. అజా'న్ ఇఖ్మామతీల మధ్యకాలం పోరాటం చేయటం, రక్తసిక్తమై ఉండటంతో సమానం." ఇబ్నీ మస్'ఉద్ (ర) కథనం : "ఒకవేళ నేను ముఅజ్జిన్ అయితే, మరి నాకు 'హజ్జ్, 'ఉమర్ హో, జిహాద్ లు అన్నా ఫరవాలేదు." 'ఉమర్ (ర) ఒకవేళ నేను ముఅజ్జిన్ అయితే, నా కోరిక తీరి పోయేది, ఇంకా నేను రాత్రి అదనపు ఆరాధనలు, పగలు అదనపు ఉపవాసాలు గురించి ప్రయత్నించే వాడిని కాను. ఇంకా నేను, "ప్రవక్త (స) ముఅజ్జిన్ క్షమాపణ గురించి మూడుసార్లు ప్రార్థించారని విన్నాను. అప్పుడు నేను, ప్రవక్తా! తమరు తమ

ప్రార్థనల్లో మమ్మల్ని గురించి పేర్కొనటం లేదు, మేము అజా'న్ ఇవ్వటానికి ఒకరిపై ఒకరు కత్తులు దూసుకుంటున్నాము అని అన్నాము. దానికి ప్రవక్త (స) అవును, కాని ఓ 'ఉమర్! ఒక కాలం రాబోతుంది. అజా'న్ ఇవ్వటం కేవలం పేదల వరకే పరిమితమై పోతుంది. 'ఉమర్! విను నరకాగ్ని నిషేధించబడిన వారిలో ముఅజ్జి'నీలు కూడా ఉన్నారు అని అన్నారు. 'అయి'షహ్ (ర) కథనం: ఈ ఆయతు లో కూడా ముఅజ్జి'నీల గొప్పతనం ఉంది. 'హయ్య 'అల'స్సలాహ్ అని పిలవటం దేవుని గొప్పతనం వైపు పిలవటం అవుతుంది. ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) మరియు ఇక్రమ (ర)ల కథనం: ఇది ముఅజ్జి'నీలకు కూడా వర్తిస్తుంది. అతడు సత్కార్యాలు చేస్తాడు. అంటే అజా'న్ మరియు తక్బీర్ల మధ్య రెండు రకాతులు నమాజు చదవటం, ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రెండు అజా'నుల మధ్య నమాజు ఉంది. రెండు అజా'నుల మధ్య నమాజు ఉంది, రెండు అజా'నుల మధ్య నమాజు ఉంది. కోరిన వారు అని ఉంది." మరో 'హదీసు'లో, 'అజా'న్ మరియు ఇఖామత్ల మధ్య దు'ఆ (ప్రార్థన) తీరస్కరించబడదు,' అని ఉంది. అందువల్ల ఈ ఆయతు అల్లాహ్ వైపు పిలిచే వారందరికీ వర్తిస్తుంది. 'హసన్ బ'స్తీ ఈ ఆయతు పఠించి, 'వీరు దైవప్రియ భక్తులు, వీరే అల్లాహ్ (త) సన్నిహితులు అల్లాహ్ (త) ప్రేమించేవారు, వీరు విశ్వసించి, ఇతరులకు కూడా వాటిని అందజేస్తారు. సత్కార్యాలు చేస్తారు. వీరే దైవప్రతినిధులు,' అని వ్యాఖ్యానించారు.

مَعَاوِيَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "الْمُؤَدِّنُونَ أَطْوَلُ النَّاسِ أَعْنَاقًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

(۲۰۷/۱) (صحيح) [۱] - ۶۵۴

عَنْ مَعَاوِيَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "الْمُؤَدِّنُونَ أَطْوَلُ النَّاسِ أَعْنَاقًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

654. (1) [1/207-దృఢం]

ము'ఆవియహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను, "అజా'న్ ఇచ్చే వారు తీర్పుదినం నాడు పొడవైన మెడలు కలిగి ఉంటారు." ⁴² (ముస్లిమ్)

42) వివరణ-654: పొడవైన మెడలు అంటే అజా'న్ ఇచ్చే వారు తీర్పుదినం నాడు నాయకులై ఉంటారు. లేదా దైవసాన్ని హిత్యం కలిగి ఉంటారు లేదా అధిక పుణ్యం పొందుతారు లేదా ఉన్నత స్థానాలు పొందుతారు.

۶۵۴ - [۲] (متفق عليه) (۲۰۷/۱)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ أَدْبَرَ الشَّيْطَانُ وَلَهُ ضُرَاطٌ حَتَّى لَا يَسْمَعَ التَّادِينَ فَإِذَا قُضِيَ النَّدَاءُ أَقْبَلَ حَتَّى إِذَا تَوَبَّ بِالصَّلَاةِ أَدْبَرَ حَتَّى إِذَا قُضِيَ التَّوْبُ أَقْبَلَ حَتَّى يَخْطُرَ بَيْنَ الْمَرْءِ وَنَفْسِهِ يَقُولُ أَتُكْرُ كَذَا أَتُكْرُ كَذَا لِمَا لَمْ يَكُنْ يَنْكُرُ حَتَّى يَطْلُ الرَّجُلُ لَا يَدْرِي كَمْ صَلَّى".

655. (2) [1/207-ఏకీభవితం]

అబూహురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నమాజు కోసం అజా'న్ ఇస్తే, పై'తాన్ అజా'న్ వినబడనంత దూరం పారిపోతాడు. అజా'న్ పూర్తవగానే మళ్ళీ తిరిగి వస్తాడు, ఇఖామత్ అయిన వెంటనే పారిపోతాడు, పూర్తవగానే మళ్ళీ తిరిగి వస్తాడు. నమాజీల హృదయాల్లో కలతలు సృష్టిస్తాడు. ఇంకా ఆ వ్యక్తికి మరచిపోయిన పనులను గుర్తు చేస్తాడు. ఈ విధంగా ఆ వ్యక్తి ఎన్ని రకాతులు చదివాడో తెలియకుండా చేస్తాడు." ⁴³ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

۶۵۶ - [۳] (صحيح) (۲۰۷/۱)

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَدِّنِ جَنَّ وَلَا إِنْسٌ وَلَا شَيْءٌ إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

656. (3) [1/207-దృఢం]

అబూ స'యీద్ 'ఖుద్రీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముఅజ్జి'న్ శబ్దంవిన్న జిన్నులు, మానవులు, ఇతరులు, తీర్పుదినం నాడు అజా'న్ కు సాక్ష్యం ఇస్తారు. అంటే అజా'న్ శబ్దం చెవిలో పడిన వారు తీర్పుదినం నాడు ముఅజ్జి'న్ కోసం సాక్ష్యం ఇస్తారు." ⁴⁴ (బు'ఖారీ)

43) వివరణ-655: రాబోయే 'హదీసు'లో అజా'న్ సాక్ష్యం తీర్పుదినం నాడు సర్వం సమకూరుస్తుందని పేర్కొనడం జరిగింది. పై'తాన్ తీర్పుదినం నాడు నమాజు యొక్క అజా'న్ కు సాక్ష్యం ఎక్కడ ఇవ్వవలసి వస్తుందో అని అజా'న్ విని, పారిపోతాడు. ఎందుకంటే పై'తాన్ కూడా తింటాడు, త్రాగుతాడు, అజా'న్ పదాలు వాడికి చాలా భారంగా ఉంటాయి. పారిపోయి నపుడు వాడి అపాన వాయువు వెలువడుతుంది.

44) వివరణ-656: ఈ 'హదీసు' ద్వారా ముఅజ్జి'నీల ప్రాధాన్యత నిరూపించబడింది. తీర్పుదినం నాడు వారి గురించి అనేక మంది సాక్షులు ఉంటారు.

45) వివరణ-659: మఖామ ము'హమ్మద్ గురించి ఖుర్ఆన్‌లో పేర్కొనడం జరిగింది. "మధ్యాహ్నం సూర్యుడు వాలినప్పటి నుండి, రాత్రి అయి చికటి పడేవరకూ నమాజ్‌లను సలుపు. మరియు ప్రాతఃకాలంలో

(٦٦٠ - [٧] (صحيح) (٢٠٨/١)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُغَيِّرُ إِذَا طَلَعَ الْفَجْرُ وَكَانَ يَسْمَعُ الْأَذَانَ فَإِنْ سَمِعَ أَذَانًا أَمْسَكَ وَإِلَّا أَعَارَ فَسَمِعَ رَجُلًا يَقُولُ: اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "عَلَى الْفُطْرَةِ". ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "خَرَجْتَ مِنَ النَّارِ". فَظَنَرُوا فَإِذَا هُوَ رَاغِي مِعْرَى. رواه مسلم.

660. (7) [1/208-ద్వడం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) జిహాదకు వెళ్ళి నపుడు, ప్రతిపక్షంతో తలపడినపుడు ఉదయం వరకు వేచి ఉంటారు. అజాన్ ను శ్రద్ధగా చెప్పులప్పగించి వింటారు. అజాన్ వినబడితే యుద్ధం చేయరు. లేకుంటే వారిపై దాడి చేస్తారు. ఒకసారి ప్రవక్త (స) ముఅజ్జి'న్, 'అల్లాహు అక్బర్, అల్లాహు అక్బర్,' అని అంటూ ఉండగా విని, 'ఈ వ్యక్తి ఇస్లామ్ ధర్మంపై ఉన్నాడు,' అని అన్నారు. ఆ వ్యక్తి మళ్ళీ, 'అహ్మదు అల్లా యిలాహ ఇల్లాల్లాహ్,' అని పలకడం విని, 'ఇతడు నరకం నుండి తప్పించుకున్నాడు,' అని అన్నారు. ప్రవక్త (స) అనుచరులు చూసి సరికి అతను మేకల కాపరివాడు.⁴⁶ (ముస్లిమ్)

(నమాజ్ లో) ఖుర్రాన్ పఠించు. నిశ్చయంగా ప్రాతఃకాల ఖుర్రాన్ పఠనం (దేవదూతల ద్వారా) వీక్షింపబడు తుంది. మరియు రాత్రి వేళలో జాగరణ (తహజ్జుద్) నమాజ్ చెయ్యి; ఇది నీకొరకు అదనపు (నవలీ) నమాజ్. దీనితో నీ ప్రభువు నిన్ను (పునరుత్థాన దినమున) ప్రశంసనీయమైన స్థానము (మఖామ మహిమాద) నొసంగ వచ్చు!" (బనీ ఇస్రాయీల్, 17:78-79) ఇది స్వర్గంలో ఉన్నతమైన స్థానం. ఇది కేవలం మన ప్రవక్త (స)కే లభిస్తుంది. మఖామ మహి మూద్ అంటే సిఫారసు చేసే స్థానం. ముస్లిద్ అహ్మద్ లో ఇలా ఉంది, "ప్రవక్త (స) మఖామ మహిమూద్ అంటే నేను నా అనుచర సమాజం గురించి సిఫారసు చేసే స్థానం" అని అన్నారు.

46) వివరణ-660: ప్రవక్త (స) యుద్ధం చేయటానికి ఏదైనా పట్టణానికి వెళితే, ముందు అక్కడ ముస్లిములు ఉన్నారా లేదా అన్న విషయాన్ని పరీక్షిస్తారు, ఒకవేళ ముస్లిములు ఉన్నారని తెలిస్తే యుద్ధం చేయరు. ఎందుకంటే ముస్లిములు, ముస్లిమ్ తరులు కలసి

(٦٦١ - [٨] (صحيح) (٢٠٩/١)

وَعَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: "مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ رَضِيَ اللَّهُ بِهِ رَجُلًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا وَبِإِسْلَامٍ دِينًا غَيْرَ لَهُ ذَنْبٌ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

661. (8) [1/209-ద్వడం]

స'అద్ బిన్ అబీ వక్ఖా'స్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముఅజ్జి'న్ పలుకు 'అహ్మదు అల్లా యిలాహ ఇల్లాల్లాహ్' విని ఈ దు'ఆను పఠించిన వ్యక్తి పాపాలన్నీ క్షమించబడతాయి, 'అహ్మదు అల్లా ఇలాహ ఇల్లాల్లాహు వహిదహు లా షరీకలహు, వ అహ్మదు అన్న ముహమ్మద్ న్ 'అబ్దుహు వ రసూలహు, ర'దీతు బిల్లాహి రబ్బున్ వబి ముహమ్మద్ న్ రసూలన్ వబిల్ ఇస్లామి దీనన్,' - 'అల్లాహ్ తప్ప ఆరాధ్య లేవరూ లేరని, ఆయన ఒక్కడే అని, ఆయనకు సాటి ఎవ్వరూ లేరని, నేను సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను. ఇంకా ముహమ్మద్ (స) ఆయన దాసుడు మరియు ఆయన ప్రవక్త, అని నేను సాక్ష్యం ఇస్తున్నాను. అల్లాహ్ ను నా ప్రభు వుగా, ముహమ్మద్ ను నా ప్రవక్తగా, ఇస్లామ్ ను నా ధర్మంగా స్వీకరిస్తున్నాను.' (ముస్లిమ్)

(٦٦٢ - [٩] (متفق عليه) (٢٠٩/١)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَعْقِلٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "بَيْنَ كُلِّ آذَانَيْنِ صَلَاةٌ بَيْنَ كُلِّ آذَانَيْنِ صَلَاةٌ". ثُمَّ قَالَ فِي الثَّالِثَةِ: "لِمَنْ شَاءَ".

662. (9) [1/209-ఏకీభవితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ము'గఫల్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రతి రెండు అజానుల మధ్య నమాజు ఉందని మూడు సార్లు అన్నారు. మూడవ సారి కోరిన వారు చదవచ్చు,' అని అన్నారు.⁴⁷ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

ఉన్న పుష్పం అక్కడ యుద్ధం చేస్తే ముస్లిములు చంప బడే ప్రమాదం ఉంది. అందువల్ల ప్రవక్త (స) అక్కడ యుద్ధం చేసేవారు కారు. అక్కడ ముస్లిములు ఉన్నారా లేదా అని అజాన్ ద్వారా తెలుసుకునేవారు. యుద్ధం చేసే వారు కారు. ఒకవేళ ముస్లిములు లేరని తెలిస్తే, దైవ మార్గంలోత దాడి చేసేవారు. అందువల్లే పండితులు అజాన్ ను ఇస్లామ్ చిహ్నంగా పేర్కొన్నారు.

47) వివరణ-662: రెండు అజానులు అంటే అజాన్ మరియు ఇఖామత్ అన్నమాట. అంటే అజాన్ అయిన

రెండవ విభాగం الْفَصْلُ الثَّانِي

[١٠] - ٦٦٣ (صحیح) (٢٠٩/١)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْإِمَامُ ضَالٌّ وَالْمُؤَدِّنُ مُؤْتَمِّنٌ اللَّهُ أَرْشِدَ الْأَنَمَةَ وَغَيْرَ الْمُؤَدِّنِينَ". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ وَالشَّافِعِيُّ. وَفِي أُخْرَى لَهُ بِلْفُظِ الْمَصَابِيحِ .

663. (10) [1/209-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఇమాము బాధ్యుడు, ముఅజ్జి'న్ నిజాయితీపరుడు. ఓ అల్లాహ్! నీవు ఇమాములకు రుజుమాగ్గం చూపించు. ముఅజ్జి'న్లను క్షమించు.⁴⁸ (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్, తిర్మిజి, షాఫి'యా)

తర్వాత తక్బీర్కు ముందు నఫిల్ (అదనపు) నమా'జు, సున్నతు నమా'జు చదవటానికి సమయం ఉంటుంది. అంటే ప్రతి అ'జా'న్ మరియు ఇఖామతుల మధ్య సున్నతులు చదువుకోండి. ఫజ్లో 2 రకాలు సున్నత్, 'జహ్రీలో 4 లేదా 2 రకాలు, అస్తలో 2 లేదా 4 రకాలు, మగ్రిబ్లో 2 రకాలు, ఇషాలో 4 లేదా 2 రకాలు ఉన్నాయి. బుఖారీలో 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ము'గఫ్ఫల్ కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మగ్రిబ్ విధి నమా'జులకు ముందు 2 రకాలు సున్నత్ చదువుకోండి. మూడవసారి, "కోరిన వారు," అని అన్నారు. అందువల్లే ప్రవక్త (స) అనుచరులు అధికంగా చదివేవారు. వచ్చేవారు విధి నమా'జులు పూర్తయ్యాయి అని భావించేవారు. అందువల్ల అనన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) కాలంలో ముఅజ్జి'న్ అ'జా'న్ పూర్తవగానే, అనుచరులు స్తంభాలను వెతుక్కునే వారు, మగ్రిబ్ విధి నమా'జుకు ముందు రెండు రకాలు చదువుకునే వారు. ఇంతలో ప్రవక్త (స) వచ్చినపుడు వారు సున్నతులు చదువుతూ ఉంటారు. ఈ ఆధునిక యుగంలో ప్రజలు దీన్ని వదిలివేసి ఉన్నారు. దీన్ని ఆచరించి 100 అమరవీరుల పుణ్యం పొందే అవసరం ఎంతయినా ఉంది.

48) వివరణ-663: బాధ్యుడు అంటే, ఇమాము ముఖ్తదీల్ ఖియామ్, రుకూ', సజ్దా, రకా'తుల సంఖ్య, ఇతర నమా'జు విషయాలకు బాధ్యుడు. తన బాధ్యతను గుర్తించి నమా'జును భయభీతులతో, భక్తిశ్రద్ధలతో నిదానంగా చదివించాలి. అందు వల్లే ప్రవక్త (స) వారి జ్ఞానం, ఆచరణ, సంస్కరణ కోసం ప్రార్థించారు. ఇంకా ముఅజ్జి'న్ నిజాయితీపరుడు. ఎందుకంటే ప్రజల

[١١] - ٦٦٤ (ضعیف) (٢١٠/١)

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ أَذَّنَ سَبْعَ سِنِينَ مُحْتَسِبًا كُتِبَ لَهُ بَرَاءَةٌ مِنَ النَّارِ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ .

664. (11) [1/210-బలహీనం]

ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రతి ఫలాహిక్షతో 7 సంవత్సరాలు అజా'న్ ఇస్తే అతనికి నరకాగ్ని నిషేధించబడింది. అంటే అతనికి నరక విముక్తి ప్రసాదించ బడుతుంది." (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, ఇబ్నీ మాజహ్,)

[١٢] - ٦٦٥ (صحیح) (٢١٠/١)

وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "يُعْجَبُ رَبُّكَ مِنْ رَأْيِي غَنِمَ فِي رَأْسِ شَطِيطَةٍ لِلْجَبَلِ يُودُنُ بِالصَّلَاةِ وَيُصَلِّيُ فَيَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَنْظِرُوا إِلَى عَبْدِي هَذَا يُؤَنِّتُ وَيُقِيمُ الصَّلَاةَ يَخَافُ مَنِّي فَدْ غَفَرْتُ لِعَبْدِي وَأَنَحَلْتُهُ الْجَنَّةَ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ .

665. (12) [1/210-దృఢం]

'ఉఖ్బీబ బిన్ 'అమిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అల్లాహ్ కొండ్ ఇఖరాలపై మేకలు మేపుతూ, అజా'న్ ఇచ్చి, నమా'జ్ చదివే మేకల కాపరిపట్ల సంతోషిస్తాడు. ఇంకా అల్లాహ్ దైవ దూతలతో, 'ఈ నా దాసుణ్ణి చూడండి, అజా'న్ ఇచ్చి నమా'జు చదువుతున్నాడు. ఇంకా నాకు భయ పడుతూ ఉన్నాడు, నేను నా దాసుణ్ణి క్షమించివేసాను. ఇంకా నేను ఇతన్ని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాను,' అని అంటాడు.⁴⁹ (అబూ దావూద్, సనాయి')

[١٣] - ٦٦٦ (ضعیف) (٢١٠/١)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ثَلَاثَةٌ عَلَى كُلِّ بَنٍ الْمِسْكِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَبْدٌ أَدَّى حَقَّ اللَّهِ وَحَقَّ مَوْلَاهُ وَرَجُلٌ أَمَّ قَوْمًا وَهُمْ بِهِ رَاضُونَ وَرَجُلٌ يَبَادِي بِالصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ. وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ .

నమా'జు, ఉపవాసాలు, ఉపవాస విరమణ అతని అజా'న్పై ఆధారపడి ఉంటాయి. అందువల్ల బాధ్యతలో నిజాయితీగా వ్యవహరించాలి.

49) వివరణ-665: ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఒకవేళ ఒంటరిగా నమా'జ్ చదివినా అజా'న్, ఇఖామత్ ఇచ్చి నమా'జ్ చదవాలని తెలిసింది.

666. (13) [1/210-బలహీనం]

'అల్లుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముగ్గురు వ్యక్తులు కస్తూరి కొండలపై ఉంటారు: 1. అల్లాహ్ హక్కును మరియు తన యజమాని హక్కును నెరవేర్చిన సేవకుడు, 2. తన జాతికి ఇమామత్ చేసి, ముఖ్దీలందరూ ఆయన పట్ల సంతోషంగా ఉన్నవ్యక్తి, 3. ప్రతి రోజు ఐదు పూటలు అజా'న్ ఇచ్చేవాడు. (తిర్మిజి/ ఏకేల్ఖనం)

(۲۱۱/۱) (صحيح) [۱۴] - ۶۶۷

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "الْمُؤَدَّنُ يُغْفَرُ لَهُ مَدَ صَوْتِهِ وَيَسْهَدُ لَهُ كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ وَشَاهِدِ الصَّلَاةِ يُكْتَبُ لَهُ خَمْسٌ وَعَشْرُونَ حَسَنَةً وَيُغْفَرُ عَنْهُ مَا بَيْنَهُمَا". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ. وَرَوَى النَّسَائِيُّ إِلَى قَوْلِهِ: "كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ". وَقَالَ: "وَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ صَلَّى".

667. (14) [1/211-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ముఅజ్జి'న్ శబ్దం చేరే దూరం వరకు అతన్ని క్షమించటం జరుగుతుంది. అతని అజా'న్ శబ్దం పరిధిలో ఉన్న ప్రతి వస్తువూ, నమా'జులో వచ్చేవారూ అతనికోసం సాక్ష్యం ఇస్తారు. ఇంకా అతని కర్మల పత్రంలో 25 నమాజుల పుణ్యం వ్రాయబడుతుంది. ఇంకా రెండు నమా'జుల మధ్య చేసిన పాపాలను క్షమించడం జరుగుతుంది." ⁵⁰ (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్, ఇబ్ని మాజహ్, సనాయి)

(۲۱۱/۱) (صحيح) [۱۵] - ۶۶۸

وَعَنْ عُمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ قَالَ قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ اجْعَلْنِي إِمَامًا قَوْمِي فَقَالَ: "أَنْتَ إِمَامُهُمْ وَقَدْ بَأْضَعَفَهُمْ وَأَخَذَ مُؤَدَّنًا لَا يَأْخُذُ عَلَى آذَانِهِ أَجْرًا". رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ.

50) వివరణ-667: అంటే ముఅజ్జి'న్ శబ్దం ఎంత దూరం చేరితే అంతదూరం వరకు క్షమాపణ, పుణ్యాలతో నింపడం జరుగుతుంది. అంతదూరం వరకు అతని పాపాలు ఉంటే, అన్నిటిని క్షమించడం జరుగుతుంది. అతని శబ్దం పరిధిలో ఉన్న ప్రతిచెట్టు, రాయి, వస్తువులు మానవులు, జిన్నాతులు, నమా'జ్ చదివేవారు తీర్పుదినం నాడు అతని గురించి సాక్ష్యం ఇస్తారు. ఇంకా అతనికి 25 నమా'జులపుణ్యం వ్రాయబడు తుంది. ఈ 'హదీసు'లో ముఅజ్జి'న్ ప్రత్యేకతలను ప్రాధాన్య తలను పేర్కొనడం జరిగింది. నిరూపించటం జరిగింది.

668. (15) [1/211-దృఢం]

'ఉస్మాన్ బిన్ అబుల్ 'ఆ'స్ (ర) కథనం: నేను ప్రవక్త (స) ను, 'ఓ ప్రవక్తా! నన్ను నా జాతికి ఇమాముగా నియమించి వేయండని,' విన్నవించుకున్నాను. ప్రవక్త (స) నీవు, 'నీ జాతికి ఇమామువు, అంటే నిన్ను నీ జాతికి ఇమాముగా నియమించాను,' అని చెప్పి, 'నీవు బలహీనులను దృష్టిలో పెట్టుకో' ఇంకా ప్రతిఫలం కోరని ముఅజ్జి'న్ ను పెట్టుకో,' అని అన్నారు. ⁵¹ (అ'హ్మద్, అబూ దావూద్, సనాయి)

(۲۱۱/۱) (ضعيف) [۱۶] - ۶۶۹

وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ أَقُولَ عِنْدَ آذَانِ الْمُغْرَبِ: "اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا أَقْبِلْ لِيَلَيْكَ وَإِنِّبَارُ نَهَارِكَ وَأَصَوَاتُ عَذَابِكَ فَاعْفِرْ لِي". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّبَيْهِيُّ فِي الدَّعَوَاتِ الْكُبْرَى.

669. (16) [1/211-బలహీనం]

ఉమ్మె సలమహ్(ర) కథనం:ప్రవక్త(స) నాకు మ'గ్రిద్ అజా'న్ సమయంలో చదవమని ఈ దు'ఆ నేర్పారు. (అబూ దావూద్, బైహఖీ-ద'అవాత్ అల్-కబీర్)

ఆ దు'ఆ ఇది: అల్లాహుమ్మ హజా ఇఖ్బాలు లైలిక వ ఇద్బారు నహారిక వ అ'సీమాతు దు'ఆతిక ఫ'గ'ఫిర్ లీ". 'ఓ అల్లాహ్! ఇది నీ రాత్రి వచ్చే సమయం, పగలు పోయే సమయం, ఇంకా ఇది నీ పిలుపు ఇచ్చే వాళ్ళ సమయం, నన్ను క్షమించు.'

(۲۱۲/۱) (ضعيف) [۱۷] - ۶۷۰

وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ أَوْ بَعْضِ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنَّ بِلَالًا أَخَذَ فِي الْإِقَامَةِ فَلَمَّا أَنْ قَالَ: قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَقَامَهَا اللَّهُ وَأَدَامَهَا". وَ قَالَ فِي سَائِرِ الْإِقَامَةِ: كُنْخَوْ حَدِيثَ عَمْرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي الْأَذَانِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

670. (17) [1/212-బలహీనం]

అబూ ఉమామ లేదా కొందరు అనుచరుల కథనం: బిలాల్ (ర) ఇఖామత్ పలకటం ప్రారంభించారు. ఖద్ ఖామ తిస్సలాహ్ పలికే సరికి ప్రవక్త (స), "అఖామ హల్లాహు వ అదామహ్," అని పలికారు. అంటే - 'ఓ అల్లాహ్! నీవు ఈ నమా'జును ఎల్లప్పుడూ వర్ధిల్లిస్తావు

51) వివరణ-668: ప్రతిఫలం కోరకుండా ఇమాముగా, ముఅజ్జి'న్ గా సేవలు చేయవచ్చును. కాని పరిస్థితులను బట్టి తీసుకుంటే అభ్యంతరం లేదు.

ఉండు.' మిగిలిన ఇబ్రామతీలో 'ఉమర్ (ర) 'హదీసు'లో ఉన్నట్లుగానే ఉంది. (అబూ దావూద్) (صحيح) (۱۸) - ۶۷۱ (۲۱۲/۱)

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يُرَدُّ الدُّعَاءُ بَيْنَ الْأَذَانِ وَالْإِقَامَةِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ.

671. (18) [1/212-దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "అజా'న్ మరియు ఇబ్రామతీల మధ్య దు'ఆను తిరస్కరించడం జరుగదు. అంటే తప్పకుండా స్వీకరించబడుతుంది." (అబూ దావూద్, తిర్మిజీ)

۶۷۲ - [۱۹] (صحيح) (۲۱۲/۱)

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "ثَنَتَانِ لَا تُرَدَّانِ أَوْ قَلَمًا تُرَدَّانِ الدُّعَاءُ عِنْدَ النَّدَاءِ وَعِنْدَ الْبَاسِ حِينَ يُلْعَمُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا".

وفي رواية: "وَتَحْتَ الْمَطَرِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ إِلَّا أَنَّهُ لَمْ يَذْكُرْ "وَتَحْتَ الْمَطَرِ".

672. (19) [1/212-దృఢం]

సహల్ బిన్ స'అద్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "రెండు సమయాల్లో దు'ఆ రద్దు చేయబడదు. 1. అజా'న్ సమయం లో చేసే దు'ఆ, 2. జి'హాద్ చేసేటప్పుడు చేసే దు'ఆ. అంటే హోరాహోరీ పోరాటం జరుగుతున్నప్పుడు. మరో ఉల్లేఖనంలో వర్షంలో అని ఉంది. (అబూ దావూద్, దార్మీ)

దార్మీలో "తహతల్ మ'తర్" అనే పదం లేదు."

۶۷۳ - [۲۰] (حسن) (۲۱۳/۱)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ الْمُؤَدِّينَ يُفْضَلُونَ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "قُلْ كَمَا يَقُولُونَ فَإِذَا انْتَهَيْتَ فَسَلْ نَعُطْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

673. (20) [1/213-ప్రామాణికం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'అమ్మి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ను ఒక వ్యక్తి, ఓ ప్రవక్త! అజా'న్ ఇచ్చేవారు మమ్మల్ని అధిగ మించారు అని విన్నవించుకున్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) వాళ్ళు పలికిన విధంగానే నీవూ పలుకు. అజా'న్ పదాలను వల్లించు, ఇంకా అజా'న్ పూర్తయిన తర్వాత అల్లాహ్ ను నీవు కోరింది అడుగు, ఇవ్వబడుతుంది,' అని అన్నారు. (అబూ దావూద్)

الفصل الثالث

۶۷۴ - [۲۱] (صحيح) (۲۱۳/۱)

عَنْ جَابِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "إِنَّ الشَّيْطَانَ إِذَا سَمِعَ النَّدَاءَ بِالصَّلَاةِ ذَهَبَ حَتَّى يَكُونَ مَكَانَ الرَّوَاحَةِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

674. (21) [1/213-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచిస్తూ ఉండగా నేను విన్నాను. 'సమాజ అజా'న్ ను విని పై'తాన్ రోహ ప్రాంతం వరకు పారిపోతాడు. ఉల్లేఖన కర్త రోహ మదీనహ్ కు 36 మైళ్ళదూరంలో ఉంది,' అని అన్నారు. (ముస్లిమ్)

۶۷۵ - [۲۲] (ضعيف) (۲۱۳/۱)

وَعَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَقَّاصٍ قَالَ: إِنِّي لَعِنْدَ مُعَاوِيَةَ إِذْ أَنَّنْ مُؤَدِّنُهُ. فَقَالَ مُعَاوِيَةُ كَمَا قَالَ مُؤَدِّنُهُ حَتَّى إِذَا قَالَ: حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ: قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ. فَلَمَّا قَالَ: حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ. وَقَالَ بَعْدَ ذَلِكَ مَا قَالَ الْمُؤَدِّنُ ثُمَّ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ ذَلِكَ. رَوَاهُ أَحْمَدُ.

675. (22) [1/213-బలహీనం]

అల్-ఖుమహ్ బిన్ వఖ్ఖా'న్ (ర) కథనం: నేను ము'ఆవియహ్ (ర) వద్ద కూర్చోని ఉన్నాను. అతని ముఅజ్జి'న్ అజా'న్ పలికాడు. ము'ఆవియహ్ కూడా అజా'న్ పదాలను వల్లించారు. ముఅజ్జి'న్ 'హయ్య 'అల'స్సలాహ్' అని పలికితే ము'ఆవియహ్ (ర), 'లా 'హూల వలా ఖువ్వత ఇల్లాహ్ బిల్లాహ్' అని, 'హయ్య 'అలల్-ఫలాహ్' అని పలికితే 'లా హూల వలా ఖువ్వత ఇల్లాబిల్లాహ్ లే 'అ'జీమ్,' అని పలికారు. ఆ తరువాత ముఅజ్జి'న్ పలికిన పదాలనే ము'ఆవియహ్ పలికారు. అనంతరం ప్రవక్త (స) ఇలాగే వల్లించడం నేను చూసానని,' అన్నారు. (అ'హ్మద్)

۶۷۶ - [۲۳] (حسن) (۲۱۴/۱)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَامَ بِلَالٌ يَبَادِي فَلَمَّا سَكَتَ. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ قَالَ مِثْلَ هَذَا يَقِينَا دَخَلَ الْجَنَّةَ". رَوَاهُ النَّسَائِيُّ.

676. (23) [1/214-ప్రామాణికం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వద్ద కొంత మంది ఉన్నారు. ఇంతలో బిలాల్ (ర) నిలబడి అజా'న్ ఇవ్వ సాగారు. అజా'న్ పూర్తయిన తర్వాత ప్రవక్త (స), "నిర్మల మైన మనస్సుతో, దృఢమైన నమ్మకంతో అజా'న్ కు సమా ధానంగా అజా'న్ పదాలను

వల్లించిన వ్యక్తి, స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు" అని అన్నారు. (నసాయి')

(٦٧٧ - [٢٤] (صحيح) (٢١٤/١)

وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَمِعَ الْمُؤَذِّنَ يَسْتَهْدِي قَالَ: "وَأَنَا وَأَنَا". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

677. (24) [1/214-దృఢం]

'ఆయి'హూ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ముఅజ్జి'న్ పహా దత్తైన్ పలకటం విని సమాధానంగా "వలనా, వలనా," అని పలికేవారు.⁵² (అబూ దావూద్)

(٦٧٨ - [٢٥] (صحيح) (٢١٤/١)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "مَنْ أَذَّنَ ثَلَاثِينَ عَشْرَةَ سَنَةً وَحَبَّتْ لَهُ الْجَنَّةُ وَكَتَبَ لَهُ بِثَلَاثِينَ فِي كُلِّ يَوْمٍ سِتُونَ حَسَنَةً وَلِكُلِّ إِقَامَةٍ ثَلَاثُونَ حَسَنَةً". رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ.

678. (25) [1/214-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "12 సంవత్సరాల వరకు అజా'న్ ఇచ్చిన వ్యక్తి కోసం స్వర్గం తప్పనిసరి అయిపోయింది. అతని అజా'న్ కు బదులు ప్రతి రోజు 60 పుణ్యాలు లిఖించబడతాయి. ప్రతి తక్ బీర్ కు బదులుగా 30 పుణ్యాలు లిఖించబడతాయి." (ఇబ్నీ మాజహ్)

(٦٧٩ - [٢٦] (لم تتم دراسته) (٢١٤/١)

وَعَنْهُ قَالَ: كُنَّا نُوْمِرُ بِالْبُذْعَاءِ عِنْدَ أَذَانِ الْمُغْرَبِ. رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ.

679. (26) [1/214-అపరిశోధితం]

ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) కథనం: మాకు మ'గ్రిబ్ అజా'న్ సమయాన దు'ఆ చేయమని ఆదేశించడం జరిగింది. (బైహాఖీ / ద'అవాతుల్ కబీర్)

మగ్రిబ్ అజా'న్ సమయంలో "అల్లాహుమ్మి హాజా ఇఖ్యాలు లైలిక ..." ఇది ఇంతకు ముందు 'హదీసు'లో వచ్చింది.

=====

52) వివరణ-677: అంటే ముఅజ్జి'న్, 'అష్ హదు అల్లా యిలాహ ఇల్లుల్లాహు వ అష్ హదు అన్న ము'హమ్మ దర్గాహు లుల్లాహ్,' అని పలికితే, ప్రవక్త (స) కూడా "వలనా అప్పుడు, వలనా అష్ హదు" అని పలికేవారు. వలనా, వలనా సంక్షిప్తంగా పలికేవారు.

٦ - بَابُ تَأْخِيرِ الْأَذَانِ

6. అజా'న్ ఆలస్యంగా ఇవ్వటం

الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

٦٨٠ - [١] (متفق عليه) (٢١٥/١)

وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنْ بَلَغَ الْيَوْمَ بَلِيلٌ فَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَبْدِيَ إِنْ أَمْ مَكْتُومٌ". ثُمَّ قَالَ: وَكَانَ رَجُلًا أَعْمَى لَا يَبْدِي حَتَّى يَقَالَ لَهُ: أَصْبَحْتَ أَصْبَحْتَ.

680. (1) [1/215-ఏకీభవితం]

ఇబ్నీ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "బిలాల్ రమ'దాన్ లో రాత్రి అజా'న్ ఇచ్చినప్పుడు స'హరీ తినండి, త్రాగండి ఇబ్నీ ఉమ్మి మక్ తూమ్ అజా'న్ ఇచ్చినప్పుడు ఆపి వేయండి. ఉమ్మి మక్ తూమ్ గుడ్డివారు. అతనితో మీరు సుబ'హ్ 'సాదిఖ్ లో ప్రవేశించారు,' అని అన్నప్పుడు అతను అజా'న్ ఇచ్చేవారు.⁵³ (బు'ఖరీ, ముస్లిమ్)

(٦٨١ - [٢] (صحيح) (٢١٥/١)

وَعَنْ سَمْرَةَ بِنْتِ جُنْدُبٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا يَمْنَعَنَّكُمْ مِنْ سُحُورِكُمْ أَذَانٌ بِأَلٍ وَلَا الْفَجْرُ الْمُسْتَطِيلُ وَلَكِنَّ الْفَجْرَ الْمُسْتَطِيلَ فِي الْأَفْقِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ وَفُطْهُ لِلتَّرْمِذِيِّ

681. (2) [1/215-దృఢం]

సమురహ్ బిన్ జున్దుబ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "బిలాల్ అజా'న్ ఇచ్చినా, ఉషోదయకాలం రాకున్నా మీరు స'హరీ తినండి, త్రాగండి, ఉషోదయకాలం ప్రారంభమవ గానే తినడం, త్రాగడం మానివేయండి." (ముస్లిమ్, తిర్మిజి')

(٦٨٢ - [٣] (صحيح) (٢١٥/١)

وَعَنْ مَالِكِ بْنِ الْحُوَيْرِثِ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَا وَابْنُ عَمٍّ لِي فَقَالَ: "إِذَا سَافَرْتُمَا فَأَذْنَا وَأَقِيمَا وَلْيُؤْكَمَا أَكْبَرُكُمَا". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

682. (3) [1/215-దృఢం]

మాలిక్ బిన్ హువైరిస్ (ర) కథనం: నేనూ మా చిన్నాన్న కొడుకు ఇద్దరం ప్రవక్త (స) వద్దకు

53) వివరణ-680: ప్రవక్త (స) కాలంలో ఇద్దరు ముఅజ్జి'న్లు ఉండేవారు. బిలాల్ (ర) స'హరీ తినటానికి అజా'న్ ఇచ్చే వారు. ఉషోదయకాలం ప్రారంభమవగానే ఉమ్మి మక్ తూమ్ అజా'న్ ఇచ్చేవారు. దాని తరువాత నమా'జు అయ్యేది.